

DRVINÁRIK ČIERNY *Xylosandrus germanus* NOVÝ TECHNICKÝ ŠKODCA DREVA NA SLOVENSKU

Lesnícka ochrannárska služba v Banskej Štiavnici (ďalej LOS) upozorňuje vlastníkov a užívateľov lesa, že na Slovensku bol špecialistami LOS objavený nový druh tzv. ambróziového chrobáka *Xylosandrus germanus*. Predbežne sme mu dali slovenský názov drvinárik čierny. Jedná sa o technického škodcu dreva.

Škodca pochádza z Ázie a do Európy bol introdukovaný už pred niekoľkými desaťročiami. Na Slovensku sme ho odchytili až v roku 2010 (pár kusov), odvtedy však jeho početnosť každoročne prudko rastie a od roku 2014 sa stáva pre Slovensko definitívne technickým škodcom, nakoľko boli nájdené intenzívne napadnuté čerstvé výrezy buka a duba. Takéto poškodenie nebolo na Slovensku doteraz pozorované. Potenciálne môže napadnúť aj oslabené, ale ešte žijúce stojace stromy. Všetky poškodenia sú spôsobené výlučne samicami (2,0 – 2,3 mm), pretože samčekovia nelietajú a sú výrazne menší (1,3 – 1,8 mm).

Prečo je tento škodca taký nebezpečný?

- Je extrémne polyfágný. Napáda viac ako 200 druhov drevnín, najmä listnaté (napr. buk, dub, atď.), ale aj ihličnaté (napr. smrek, jedľa, borovica, atď.).
- Jeho početnosť v posledných rokoch na Slovensku prudko rastie a stále sú hlásené nové lokality s jeho výskytom.
- Vieme málo o jeho správaní a prirodzených nepriateľoch v podmienkach Slovenska.
- Môže spôsobiť technické škody na cenných výrezoch vysokej kvality, čím výrazne zníži cenu takéhoto dreva.
- V iných krajinách bol zistený dokonca v ovocných sadoch, orechových plantážach, vinohradoch a lesných škôlkach.
- Drvinárik čierny je považovaný za karanténneho škodcu a riziko jeho ďalšieho šírenia je veľmi vysoké.

Monitoring výskytu na Slovensku:

- Pozorne si prezrite fotografie v tomto letáku, podľa ktorých sa dá tento škodca identifikovať.
- V počiatočných štádiách samičky vytláčajú zo závrtového otvoru (priemer cca 1 mm) najprv kôpku a neskôr „valček“ bielej drvinky, ktorý je typický pre tento druh. Pozor po daždivých dňoch je táto drvinka zmytá dažďom a identifikácia je náročnejšia (zostanú viditeľné len tmavé otvory).
- Samičky uprednostňujú pre zavrtanie miesta bez kôry, ale je bežné nájsť aj závrty cez kôru.
- Čím skôr identifikujete poškodenie, tým viac ochránite kvalitu a cenové zhodnotenie vášho dreva.
- Drvinárika je možné monitorovať aj pomocou lapačov prispôbujúcich na mokry odchyt navrhovaných etanolovým odparníkom.
- Akékoľvek podozrenie, informácie alebo fotografie s možnou prítomnosťou tohto škodcu môžete kedykoľvek nahlásiť na LOS, kde vám vaše podozrenie potvrdíme a navrhne dostupné opatrenia ochrany lesa a dreva proti tomuto škodcovi.

Obrázok 1. Imága drvinárika čierneho na bukovom výreze

Obrázok 2. Počiatočné napadnutie dubového výrezu

Obrázok 3. Počiatočné napadnutie bukového výrezu

Obrázok 4. Typické zápalkovité valčeky vytlačenej drvinky

Obrázok 5. Po daždi ostávajú viditeľné len tmavé závrty

Obrázok 6. Larvy drvinárika čierneho v dreve a intenzita poškodenia dreva

[facebook.com/losbstiavnica](https://www.facebook.com/losbstiavnica)

Kontakt: Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav Zvolen, Stredisko lesníckej ochrannárskej služby, Lesnícka 11, 969 01 Banská Štiavnica
web: www.los.sk, mail: los@nlcsk.org, tel.: +421 (0)45 678 11 44, fax: +421 (0)45 691 10 44

